

Ifrågasätter fotografiet

Joan Fontcuberta är årets Hasselbladspstagare

FOTO: Att alla människor numera fotograferas är en förändring som bör respekteras. Det menar årets Hasselbladspstagare Joan Fontcuberta.

– Det spelar ingen roll vem som tar bilderna, det intressanta är hur vi använder dem, säger han. GP:s fotograf Lisa Thanner mötte bildkonstnären i hans verkstad i Barcelona.

När eftermiddagssolen sänker sig över den slitna textilfabriken i staden Granollers utanför Barcelona mätts de redan granna färgerna. Lokalerna fungerar numera som konstnärsverkstad och i en av dess nyrenoverade studior har 2013 års Hasselbladspstagare Joan Fontcuberta nyligen flyttat in. Det överraskande grå rummet är belamrat med ouppackade kartonger och lådor.

En studio på andra sidan gården arbetar hans kanadensiska hustru som också hon är konstnär. Just denna dag är hennes väggar pryddas av illröda skisser.

VI TRÄFFAS SAMTIDIGT som en internationell dokumentärfotofestival pågår bara några mil bort och jag är nyfiken på hur han ser på bilden som sanningsvittne.

”I dag ägnar vi mer tid åt att ta bilder än att titta på dem”

– Det finns ingen sanning! Det finns bara tolkningar och åsikter. Fotografi är som ord, bara ett annat sätt att kommunicera. Det är meddelanden vi använder för att uttrycka oss. Jag vill påstå att verkligheten i sig är en effekt av en intellektuell konstruktion.

Joan Fontcuberta är konstnär, professor, författare, lärare, redaktör och curator. Han är också humoristisk och provokativ. I motiveringen från Hasselbladstiftelsen står det bland annat att han utforskar och ifrågasätter fotografiet

som medium och vänder ut och in på fotografiska konventioner, uttrycksmedel och sanningsanspråk. Inte sällan är han ironisk och lekfull.

– Fiktionen kan hjälpa oss att förstå skeenden lika väl som dokumentärfotografien. Mitt arbete är konceptuellt och metafotografiskt och jag har ett analytiskt och kritiskt angreppssätt. Fotografien uppfanns samtidigt som många andra strömningar påverkade oss inom vetenskap, konst och filosofi. Som positivism, realism, naturalism, kolonialism, industrialism.

UTANFÖR DET SVALA rummet leker solens varma strålar med fönsterglasen. Vi går ut och ivrigt visar Fontcuberta mig runt på fabriksområdet. Trasiga fönsterrutor möter väggmålningar och bakom fasaderna ryms förutom ateljéer både bibliotek, kafé och ett industrimuseum. På frågan om vad han tycker om det enorma bildflöde som vi alla lever i numera stannar han upp och svarar med emfas att vi är mitt inne i den spännande fotografiska evolutionen.

– I dag ägnar vi mer tid åt att ta bilder än att titta på dem. Alla är numera bildproducenter och bildkonsument. Förr var det få förunnat att ägna sig åt fotografi, att ha tillgång till mörkrum och dyra kameror. Vi bör ha respekt för nya förändringar och sluta upp med att vara så nostalgiska. Det spelar ingen roll vem som tar bilderna, det intressanta är hur vi använder dem. Hur bilder och fotografier skapar mening för oss.

Mycket nöjd visar Joan Fontcuberta dummy till boken som kommer att presenteras i samband med utställningen på Hasselblad Center.

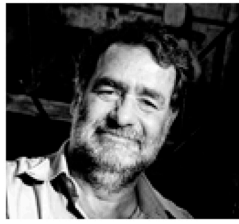
Alla bilder är påhittade; fejkade växter, landskap och djur. Boken, som är finurlig med en grafisk

Vad: Utställning med Joan Fontcuberta

Var: Hasselblad Center

När: 26 oktober–26 januari 2014

Joan Fontcuberta

- Är född 24 februari 1955 och är fotograf och konceptkonstnär.
- Har utbildat sig i data- och systemvetenskap vid Universitat Autònoma de Barcelona och varit lärare vid Pompeu Fabra-universitetet sedan 1993.
- Var medgrundare till tidskriften Photovision 1980.

Hasselbladpriset

- Hasselbladpriset är ett internationellt pris i fotografi som delats ut varje år sedan 1980 med undantag av 1983, det är då Erna Hasselblad avled.
- Priset ska gå till en fotograf som presterat en ”framstående fotografisk gärning”.
- Prissumman är 1 miljon kronor, en guldmedalj samt ett diplom. I samband med prisutdelningen öppnas en utställning av pristagarens bilder i Hasselblad Center.

design som påminner om gamla tiders läroböcker, är också den en lek med sanningsbegreppet. Halva boken behandlar Photography of nature medan den andra halvan tar upp The nature of photography.

Olika perspektiv av samma berättelse finns nästan alltid representerade i hans verk. Till utställningen på Hasselblad Center visar Fontcuberta egenkonstruerade djur ur serien Fauna, som kommer att vara utplacerade i gallerirummet.

Så själva utställningen blir även den en visuell upplevelse mellan vetenskap och fiktion.

LISA THANNER
0705-62 42 81 lisa.thanner@gp.se

ILLUSIONER. Joan Fontcuberta arbetar med illusioner och fiktion. I konstnärsklustret Roca Umbert Fàbrica de les Arts utanför Barcelona har han och hustrun, konstnären Sylvie Bussièrès, varsin studio.

Bilder: LISA THANNER